

הגאון הגדול רבי שמואל אויערבאך שליט"א

ראש ישיבת מעלות התורה

אין מסרבין לגדול וקשה לי לסרב לידינו הגאון מזכה את הרבים ר' יעקב הלל שליט"א, למרות שיש טירחא דציבורא.

דברי תורה צריכין חיזוק כידוע, אף על פי שהיה צריך להיות אחרת, וכמו שידוע לשון האור החיים (דברים כ"ו י"א): שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם, עכ"ל. ובכל זאת צריכים חיזוק, ואף שיש להתפלא קצת, דאמנם אלה שמעולם לא טעמו טעמה של תורה צריכים חיזוק, אך אלו שכבר טעמו קצת ויושבים בכללים ולומדים תורה אשרי חלקם, איזו חיזוק צריכים הם? אבל ככל הנראה גזירת הכתוב היא שצריכים חיזוק, וידועים דברי המסילת ישרים שהקב"ה נתן את האדם בעולם במצב של בחירה, והגוף נמשך באופן טבעי אחר הנאות העולם הזה, ואילו לדברים רוחניים צריכים התגברות, ואם כן חיזוקה של תורה היא זכות גדולה.

עדיין לחלוטית של ימי החנוכה קיימת, האור שבחנוכה, הכוח מה שמסרו נפשם על התורה, היא תורה שבעל פה שנתחזקה מאוד בבית שני. ועדיין נמשכת האורה של חנוכה, כמו שידועים דברי המהר"ל שיום השמיני מורה על ההמשך, כי סתם מעגל הוא לשבעה, והשמיני מורה על המשכיות הדבר. והרי שאור החנוכה נמשך הלאה, ומורה לנו מה גדול כוחה של תורה, מה רב אורה של תורה.

והנה נס חנוכה היה בזמן שנגמר כבר סדר הניסים, דהרי אסתר מורה על "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים ל"א י"ח) שהיא סוף כל הניסים (יומא דף כ"ט ע"א), ולכן אף הנס של פורים עצמו היה לבוש כולו בדרך הטבע מכיוון שזה היה בסוף תקופת הניסים ובתחילת תקופה של טבע, והיינו מה שאמרו חז"ל (ויקרא רבה י"א ז) אין לך שעה קשה כאותה שעה שנאמר בה ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, ואני רגיל להוסיף בזה דמדוע אמרו שהשעה שנאמר בה ואנכי הסתר אסתיר היא השעה הקשה, והרי הזמן של הסתר פנים הוא הזמן הקשה באמת. אלא שבזמן של הסתר פנים יש תמיד חסדים, כמו שכתוב (ויקרא כ"ו מ"ד): ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם, לא מאסתים ולא געלתים, לכלתם, להפר בריתי אתם". ובכל אופן גם הנס של פורים היה בדרך הסתר, ואילו היה בזמן הזה היו העיתונים מפרשים את הכל בדרך הטבע,

אלא שחז"ל הקדושים ראו את האמת וראו תוקפו של נס. ואחר כך הגיע נס חנוכה שבו עולם כמנהגו נוהג, ואף על פי כן הגיע לדרגה כזו שגומרים עליו את ההלל, מה שלא גומרים בהרבה ימים טובים אחרים, וכל זה מחביבות חסד ה' שנתגלה לנו. וכמו שכתוב ברמב"ם (פרק ג' הלכה ו') שאין אומרים את ההלל אלא מתוך שמחה. ובאמת ידוע מה שאמר הגאון שההלל של חנוכה בא להשלים את ההלל החסר במועדים, והם ששה ימים אחרונים של פסח שאין גומרים בהם את ההלל, ושני ימים של ראש השנה שאין אומרים בו ההלל בהיות שהוא יום הדין וספרי חיים וספרי מיתם פתוחים לפניו ולכן אין אומרים בו ההלל, אבל סוף סוף הרי זה יום טוב וההלל שבו חסד, והרי ימי החנוכה משלימים את ההלל החסר. וכן כתב הגאון במקום אחר שהחנוכה שאינו יום טוב אי אפשר היה לקבוע בו אמירת ההלל אם לא שהוא משלים ההלל של הימים הטובים.

והרי ידוע שבשבתות וימים טובים כל העולם כולו מתעלה, השבת כידוע שבו נתעלה הקב"ה וישב על כסא כבודו, וכן בימים טובים, ואפילו בראש חודש. אבל חנוכה הוא לכאורה זמן של עולם כמנהגו נוהג ואינו במצב הנעלה של המועדים, ובכל זאת הקדוש ברוך הוא יורד אלינו ומגלה לנו חביבותו, וזה מהות החנוכה שגם בזמן של עולם כמנהגו נוהג הקב"ה מאיר פניו אלינו בגלל חביבות התורה.

וכידוע שזמן בית שני היה זמן שהיו חסרים בו חמישה דברים (יומא דף כ"א ע"ב) שהיו בבית ראשון, ולעומת זה נתחזק בו מאוד כוח התורה כמובא בפרקי היכלות (פרק כ"ח) שבבית שני נתרבה מאוד הדרה זיהה ותפארתה של תורה, ובכח התורה ומסירות נפש על התורה, הקב"ה יורד ומגלה פניו, עד כדי כך שאפשר לומר בימים אלו שאינם ימים טובים ההלל והודאה ולהשלים ההלל של הימים הטובים. והרי זה החיזוק הגדול ביותר שיש.

והרי הימים האלו נזכרים ונעשים בכל דור ודור, ועלינו ללמוד מזה, שלא כמו שכתוב (תהלים ק"ו ז): "אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך" שלפי דרגתם שהיו דור דעה לא ירדו מספיק לעומק הנפלאות של הקב"ה, אלא עלינו להתבונן ולראות הדרה ותפארתה של תורה שאין לנו שיעור אלא התורה הזאת, זה מה שנשאר לנו וזה מה שמחזיק אותנו.

והרי זה דבר נשגב מאוד שהאברכים לומדים הלכות "אליבא דהלכתא" בשורשי הדברים בטור בית יוסף ושולחן ערוך, אין לך דבר גדול מזה.

יתן ה' שיתחזק התורה שבעל פה, שבזכות התורה שבעל פה שעליה היתה כריתת ברית (גיטין דף ס' ע"ב), ועליה נאמר (שיר השירים א' ב') ישקני מנשיקות פיהו, והרי אנו מצפים לנשיקות פיהו של הקב"ה לעתיד לבוא כמו שאמרו במדרש שיר השירים (א' ט"ו), וכדאיתא (ילקוט שמעוני תהלים ה') שלעתיד לבוא יאמרו ישראל לפני הקב"ה: ראה כמה שמדות וגזרות היא גוזרת עלי לבטל אלהותך ומלכותך ממני ולא בטלינו. ובכל יום אנו נכנסין לבתי כנסיות, וממליכין אותך שתי פעמים ואומרים שמע ישראל, ואת עבד דידן ואנן עבדינך דידך, שנאמר (שיר השירים ב, טז) דודי לי ואני לו, עכ"ל. ואז נזכה לתיקון שיאמרו ישראל "דבר אתה עמנו ונשמעה", ונזכה לקיום הנבואה (ישעיה ב' ב'): "ונהרו אליו כל הגוים", שהוא תיקון נגד מה שביקשו לשמוע את הדיברות מפיו של משה, וכמו שכתב הגאון, שדברי הנביא ישעיה שאמר "ניאצו קדוש ישראל נזורו אחר", מכוונים על מה שביקשו ישראל שמשא ידבר עמם ולא ה', שהפסיקו בזה את ההתעלות והדרגה הגבוהה שהיו בה בשעת מתן תורה, וזה יהיה התיקון לעתיד לבוא שנבקש לשמוע את הקב"ה עצמו, ונראהו עין בעין בשבוע אל נוהו במהרה בימינו אמן, אמן.

הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א ראב"ד העדה החרדית

דרשות שמעתם כבר לרוב, אבל ברכות אין להם שיעור ואפשר לומר. בחנוכה אנו מציינים את נס השמן, והרי המקדש היה מלא בניסים, ואף השמן עצמו היה דולק במקדש בדך נס מלילה ללילה תמיד, ומדוע מציינים דווקא את השמן שבחנוכה? אלא שהשמן מרמז על הכתוב "כי נר מצוה ותורה אור", לזכרון לדורות עולם שידעו שהתורה קיימת בנס. ודבר זה ראינו בדורנו שאחרי חורבן גדול כזה קמה התורה מחדש, ועוד אנו רואים כאן עצות חדשות שטיכסו כדי שילמדו הלכה למעשה ושלא ילך הלילה לאיבוד, ובאמת רואים בזה את ההצלחה שלא כדרך הטבע, וזה בודאי מכח ההבטחה של הקב"ה (דברים ל"א כ"א) "כי לא תשכח מפי זרעו", שהתורה תשאר לנצח. השאלה היא רק למי תהיה הזכות שהתורה תעבור דרכו. וברוך ה' שלרבי יעקב הלל יש את הזכות הגדולה הזו, וכן לתומכים בו. שה' יעזור שזכות התורה, שהוא דבר נשגב שהאברכים לומדים תורה בלילה, נזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו בקרוב.

הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א

ראש ישיבת עטרת ישראל

שיוסף עמד ואמר את העצה שלו זה בלי ספק פרץ מקרבו מפני שהוא לא היה יכול לראות את העולם רעב, הוא רצה להאכיל בני אדם, הטובה פרצה ממנו. כן, הרב מבריסק צריך עוד להוכיח לנו שגם כשזה פורץ צריך להתאפק, וצריך למצוא את זה בתוך החלום, אבל מה שדחף את יוסף פרץ מתוכו.

רבותי. על הפסוק (משלי ל"א כ"ו) "תורת חסד על לשונה", שואלת הגמרא (סוכה דף מ"ט ע"ב) וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד? ומבארת הגמרא שתורה ללמדה לאחרים, זה תורה של חסד.

ומה זה תורה ללמדה לאחרים?

הנקודה החשובה של "תורה ללמדה לאחרים" זה כאשר אדם ממלא את עצמו תורה שהוא לא יכול עוד להחזיק את זה לעצמו, הוא צריך שילמדו עוד, שיהיו עוד בני אדם שילמדו תורה, זה נקרא "תורה ללמדה לאחרים" וזה חסד וזה צדקה.

בני אדם שעומדים בראש המחנה והם דואגים גם לתורה וגם ללומדי תורה, מעטים דוגמתם. אבל הגאון רבי יעקב הלל הוא כזה, לחיות ולהחיות בני אדם, להחיות אותם כפשוטו, ולהחיות אותם עם תורה שזה הבסיס של הכל, "הנמצא איש אשר רוח אלהים בו".

ולכן מה שאנו יכולים לומר לאלו שזכו להיות המנדבים והמחזיקים, בין אם הם נמצאים כאן ובין אם אינם נמצאים כאן, אבל אין גבול להשגה ולהערכה שיש לנו אליהם, על ההבנה הפנימית שלהם, משום שהם עושים את מה שהם עושים, בלי ספק, הוא מתוך התפרצות של הטוב.

ולמה זה נקרא "רוח אלהים בו"? אומר לכם, מפני שכל הבריאה, אומר הרמח"ל, עשה ריבונו של עולם מפני "שמדרך הטוב להיטיב".

אדם שמתפרצת ממנו הטובה לאחרים הוא הולך בדרכיו של ה', והוא בעל רוח אלהים. הענין הזה שיש אלפי צורבים מדרבנן שיושבים ולומדים הלכה, ולומדים משנה ברורה ומסיימים חלק אחר חלק, זהו חיזיון בלתי נפרץ, הפלא ופלא, מי יכול להודות לאדם כזה "אשר רוח אלהים בו", שיזם ועשה את כל העסק הזה.

שהקב"ה יעזור לו ויעזור לכל לומדי התורה, ויעזור לכולם באשר הם, ברוחניות, בגשמיות, במילוי כל משאלות לבם לטובה, אמן ומזל טוב לכולם.

כבוד ראש הישיבה ידינו הגאון הגדול הרב ר' יעקב הלל שליט"א.

כבוד הראב"ד ידינו הגאון הגדול הרב ר' משה שטרנבוך שליט"א.

כבוד הנדיבים הנכבדים ידידי הרב ר' אברהם שמואל, וידינו הרב רפאל הררי.

מורי ורבותי, פרעה התפאר "הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו".

בודאי יש להתפעל מיוסף, אפשר לומר שיוסף הוא בעל כשרון, אפשר לומר שהוא יודע איך לנהל, אפשר לומר שהוא יודע איך לנהל מדינה, אפשר לומר שהוא יודע איך להאכיל רעבים, איך לכלכל, איך לעשות דברים רבים שבני אדם פשוטים אינם יכולים לעשות, כל זה אפשר לומר. אבל מאיפה לוקחים את ה"רוח אלוקים בו"?

זכורני, בהיותי בחור בישיבת חברון, היה אחד מגדולי הישיבה זכורנו לברכה שנבדל כולנו לחיים, שהיה יוצא ונכנס אצל מרן הגאב"ד דבריסק זכר צדיק וקדוש לברכה, וזכורני שבליילה אחד, כמו בהרבה לילות אחרים, שהיה בא ומוסר בפנינו את מה ששמע באותו לילה מהראב"ד דבריסק, והתחיל להסביר לנו איך שהגאון מבריסק ביאר כיצד אפשר לראות מתוך החלום עצמו של פרעה שיוסף צריך לתת עצות, כי לכאורה מי ביקש ממנו לתת עצות? ובאמצע דבריו היה בחור אחד ששאל מרחוק: וכי למה צריכים סיבות לתת עצות? אם יש לו עצות, אם הוא יכול להציל את המדינה, אם הוא יכול להאכיל רעבים, אז צריך לדעת למה הוא אומר את העצה?! וכל האנשים שמסביב ניסו להשתיק אותו.

והאמת שהם לא הבינו את הענין, אותו בחור צדק, הרב מבריסק רצה לבאר על אף דבריו של אותו בחור, ולדעת איפה המקור והרשות המיוחדת של יוסף הצדיק להגיד את מה שהוא רוצה. אבל מה

מרן הגאון רבי יעקב הלל שליט"א ראש ימוסדות "אהבת שלום"

והריהם בבחינת ה"אב", ותומכי התורה הנדיבים המשפיעים מממונם להחזיק את מוסדות התורה הם בבחינת ה"אם", והבנים הנולדים מחיבור משולש זה הם תלמידי החכמים הלומדים תורה בשיבות ובכוללים, שהם תכלית כל הדבר הזה.

שמחה גדולה היא בהתאספנו כאן היום לכבוד הסיום ולכבוד לומדי התורה האברכים היקרים, רציתי להדגיש על מה ולמה הכבוד הגדול הזה, ולכן אומר ברור, מקימי הכוללים ותומכי הכוללים אינם מרגישים בזה שום כבוד, כל אחד מודה שהעשייה היא למעלה מיכולת אנוש, אף אדם לא יכול לפעול דבר כזה, אף אחד אינו יכול להצליח במפעל כזה על הקמת תורה במימדים אדירים כאלו, ואם כן מי יחשוב שמגיע לו על זה כבוד, והרי הכל "מאת ה' היתה זאת". אבל יש כאן ענין גדול בעת הסיום, לעצור ולהודות לקדוש ברוך הוא שמאפשר לנו את כל העשייה הנפלאה הזו, ולשמוח עם אברכי הכוללים הממיתים את עצמם על יגיעת התורה.

כבר הזכרתי בסיום הקודם, מה שאמר לי ידידי הרב אברהם שמואל גרוס, שכאשר עמד פעם בכינוס של בני תורה, התבונן על אחד האברכים שהיו בקהל ואמר לעצמו, מי מחזיק את האברך הזה, מי מרגיש אכפתיות כלפיו. ובאמת שזה הרצון של כולנו העושים והמעשים, לתת לאברכים תחושה שהם הדבר היקר ביותר בעולם, שאין למעלה מהם, הם הבני תורה של הקב"ה, הם האהובים והנחמדים, הם המוסרים עצמם על לימוד התורה, והרי כל מגמתנו בסיום הזה לתת באמת את ההערכה הנכונה לכל אלו שעמלו בשקידה ויגיעה מעל ומעבר שעות הכוללים, עד שמרוב חשקת הלימוד רבים מהם נשארים בבית המדרש ללון בעומקה של הלכה עד לשעות המאוחרות של הלילה, ולכן אך ורק להם כל הכבוד הזה, שכל אברך ידע, חושבים עליכם, מיקרים אתכם, בני תורה הם יסוד כל העולם, יסוד כל הבריאה. ואם על הבל פיהם של תינוקות של בית רבן אמרו (שבת דף ק"ט ע"ב) שזה מקיים את העולם, כתבו הפוסקים, שעל אחת כמה וכמה שאברכים תלמידי חכמים, רבנים חשובים, ששוקדים בתורה בעיון והבנה ומגדילים ומפארים את התורה, שהתורה שלהם מגינה על העולם, שומרת ומתקנת ומשלימה את העולם.

הנה האברכים כאן זכו לסיים בפועל חלק ב' של שולחן ערוך ומשנה ברורה, ועומדים עתה בתוך שלושה חודשים של חזרה ובחינה על כל הנלמד, וזה הוא ענין הסיום, כי בלימוד התורה יש בכל יום ויום עליה והתקדמות, וכל יום הוא בחינה בפני עצמו, אבל בעת הסיום נכללים כל הבחינות, כל הימים, השעות והרגעים, כל הדיוקים, הקושיות והחידושים, כולם נכללים יחד ועולים לרצון לפני הבורא, והרי הסיום הוא ענין עצום של התאספות כל הפרטים ועלייתם למעלה לרצון לפני כסא הכבוד.

והרי אין לשער ואין לתאר מעלת הסיום של הלימוד הנפלא הזה, אשר גיליונות "אליבא דהלכתא" יעידו במקצת על היגיעה העצומה המושקעת בלימוד הזה, והרי כל הרואה מתפעל מן החידושים הנפלאים והדקדוקים והביאורים שמתחדשים, כמה מתגדלת ומתפארת התורה בבתי מדרשות אלו, ובעזרת השם בשעת הסיום כל זה יעלה לרצון לזכות עם ישראל שהקב"ה יגזור עלינו גזרות טובות ישועות ונחמות ובפרט לעילוי נשמות הוריהם של התומכים בנו ולהצלחת כל התומכים. והרי ברור כי אי אפשר לקיים את כל המוסדות הנפלאים הללו ולהגדיל תורה בלי הקמה, ומאות נדיבים תומכים במוסדות ברחבי תבל, ובהזדמנות זו אני רוצה להביע את תודתנו להם על מסירות נפשם הגדולה, עד כדי כך שכאשר אני בא לפניכם בימים אלו הם מורידים דמעות על שאינם יכולים לתמוך בנו כהרגלם בכל שנה ושנה, המצב כיום בעולם אינו קל, ולא רק האברכים לומדים תורה במסירות נפש, אלא גם המקיימים את התורה פועלים במסירות נפש, ועושים זאת מתוך אהבת התורה שבהם.

מורי ורבותי, הילד הנולד הזה, שהם כלל תלמידי החכמים הגדלים כאן ובכל הישיבות והמוסדות שבארץ ישראל, הרי יש כאן מצב מדהים אשר לא היה לעולמים, וגם אלו שעוד זוכרים את המצב שהיה באירופה לפני המלחמה יכולים להעיד כי אמנם היו אז ראשי ישיבות מפורסמים וגאוני עולם, אבל כמה כוללים היו, כולל ארצות אירופה כמאה וחמישים אברכים שהיו לומדים כל היום, ומה אפשר לומר על דורנו, שיש בו בלי גוזמא אלפי כוללים ומאות אלפי אברכים השוקדים על תלמודם, וזהו פלא עצום. ובכל פזורות ישראל אפילו מקומות של תורה כמו בגדאד או ארם צובא אם היו תלמידי חכמים מועטים, כבר היה זה חידוש, אבל היום יש עשרות אלפי תלמידי חכמים בכל מקום, וזה חידוש עצום, והרי זכות גדולה יש לנו שאנו חלק מן הדור הזה שיכולים לפעול להגדיל תורה ולהאדירה, אשר אין ספק שזו הכנה לקראת ביאת משיח צדקנו, שיהיו פנים מאירות לפניו, דור של תורה, דור של חינוך, של השקפה, של חסידות וקדושה, וכל זה נעשה במסירות נפש של אנשים רבים, ושל נשים רבות, נשות האברכים המוסרות נפש לגדל המשפחה בעניות כדי שבעליהן יהיו פנויים ללמוד תורה. היש לנו מושג אילו זכויות יש כאן של עם ישראל, ומה גדול המהפך המתחולל לעינינו, והקב"ה משפיע שפע של ברכה והצלחה לנדיבי עמנו, יהודים שמיקרים תורה, וכל חפצם ומעיינם לתמוך בתורה ולהגדיל תורה ולהאדירה.

אני מברך בזה, את כל גדולי ראשי הישיבות הנמצאים כאן, שה' יעזור שכולנו יחד ועוד כהנה וכהנה, כל אלו המגדלים ומפארים תורה בארץ ישראל ובגולה, שתשרה ברכה במעשי ידיהם ונזכה הלאה ללמוד וללמד לשמור ולעשות להגדיל תורה ולהאדירה, עד ביאת גואל צדק במהרה ד"ר אמן.

ברשות מרן ורבנן גדולי הדור שליט"א.

ראשית כל ברצוני להודות לגדולי הדור שליט"א שטרחו לבוא במסירות נפש, וכל אברכי הכוללים די הגדול והנשגב הזה. וכן ידידי ותומכי הישיבה שבאו לכאן במסירות נפש. וכל אברכי הכוללים די בכל אתר ואתר, שהם חתני השמחה העיקריים, את כולם אני מקדם בברכת ברוכים הבאים.

האמת היא, שאין בעל הנס מכיר בניסו, אין לי שום השגה להודות לה' על הזכות הנפלאה שיש לנו להקים ולנהל כוללים נפלאים שכאלה, שבהם יגיעים ועמלים תלמידי חכמים מופלגים, ומתעלים בתורה ויראת שמים, אין לנו לתלות את הדבר אלא באמת בנס גדול, שהוא המשך של נס חנוכה של פך השמן הטהור המאיר עד סוף כל הדורות, עד ביאת גואל צדק במהרה ד"ר אמן.

בפרשת השבוע קראנו (בראשית מ"ו, כ"ח): "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גושן", ודרשו חז"ל (בראשית רבה צ"ה, ג') ששלח אותו להקים לפניו בית אולפנא להוראה, שהוא להעמיד מורי הוראות בישראל. ואמנם מלשונות חז"ל בתלמוד בכמה מקומות אנו רואים כי פסגת ההצלחה של תלמיד חכם היא בהגיעו להורות הוראה בישראל, וכמו שאמרו בגמרא (פסחים דף ג' ע"ב) על אותו תלמיד "מובטח אני בזה שמורה הוראה בישראל". וכן אמרו (ברכות דף ח' ע"א): אמר רב חסדא מאי דכתיב (תהלים פ"ז ב'): "אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב", אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ומבתי מדרשות, עכ"ל. והרי אם כן שבח בתי מדרשות של הלכה שהקב"ה אוהב במיוחד בתי מדרשות אלו, וביותר שלפנינו עומדים אברכים מופלגים העוסקים במשך כל היום בהוויות דאביי ורבא בעומק הש"ס, ובערב מוסיפים ומשקיעים מזמנם ללמוד טור בית יוסף עם משנה ברורה וביאור הלכה, בעומק ובהספק עד שיזכו לסיים כבר חלק שני של משנה ברורה, ולומדים את הדברים ביסודיות ונבחרים על כך מדי חודש בחודשו, זכות גדולה היא, עד שגם האברכים עצמם מעידים כי עיסוקם בהלכה שינה את חייהם מן הקצה אל הקצה, שעל ידי הלימוד הזה זכו להכיר ולדעת כל פרטי ההלכה ודקדוקיה, וממילא כל הנהגתם היא אחרת, בתפילה ובברכות, ובכל ההלכות שבאורח חיים, כי כאשר נעשים בקיאים בהלכה מתייחסים לדקדוקי המצוות באופן נפלא ביותר, שהרי מבינים ויודעים את ההלכה, וממילא מכירים את בוראם ומתכוונים לעובדו מתוך ידיעה מושלמת של ההלכה. והרי אם כן אי אפשר לתאר ולשער מעלת הכוללים האלה, וזאת מלבד החסד שיש בזה, שהרי ידוע כי אברכי הכוללים מוסרים נפש ומקריבים ממש את כל העולם הזה, ומשליכים מאחורי גוהם כל חמדת תבל, וחיים על משכורת זעומה ומתקיימים במסירות נפש, ומגדלים ילדיהם לתורה במסירות נפש, עד שפעמים שקשה לשים אוכל על שולחן השבת באופן מכובד, ולכן יש חשיבות גדולה לכוללי ערב כתוספת ללימוד ככוללים במשך היום כדי לאפשר לאברכים היקרים תוספת מה בכלכלתם, והרי יש כאן גם תורה וגם חסד, ויש כאן התעלות ועבודת ה' בדרגות הגבוהות ביותר.

הנה, חז"ל אמרו לנו (נדה דף ל"א ע"א) שיש שלושה שותפים באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. קיום מאמר חז"ל זה נראה בהתכנסות זו כך, דהנה בברכות התורה אנו מברכים "נותן התורה", דלעולם הקב"ה נותן ומשפיע את התורה לישראל, בכל יום ויום בלי הפסק, וכמו שהאריך בזה הרמח"ל בדרך ה' (חלק ד' פרק ב'). והרי לומדי התורה צריכים למסגרות שיוכלו לעסוק בתורה, וראשי הישיבות והרבנים המה המקיימים את המסגרות הללו שילמדו בהם תורה,

הנה, חז"ל אמרו לנו (נדה דף ל"א ע"א) שיש שלושה שותפים באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. קיום מאמר חז"ל זה נראה בהתכנסות זו כך, דהנה בברכות התורה אנו מברכים "נותן התורה", דלעולם הקב"ה נותן ומשפיע את התורה לישראל, בכל יום ויום בלי הפסק, וכמו שהאריך בזה הרמח"ל בדרך ה' (חלק ד' פרק ב'). והרי לומדי התורה צריכים למסגרות שיוכלו לעסוק בתורה, וראשי הישיבות והרבנים המה המקיימים את המסגרות הללו שילמדו בהם תורה,

חתימת המעמד

ברוך ה' שזכינו עד כה להצלחת השותפות, קודשא בריך הוא, אוריתא, והתומכים, המלמדים והלומדים, זכינו ששרתה שכניה ושרתה ברכה. ידידינו רבי רפאל הררי ביקש ממני למסור מסר קטן בשמו. ובאמת שהמסר הזה היה צריך להיאמר בפורום אחר, שהרי פה כולם עמלי תורה, לומדי תורה.

הוא אמר נקודה נכונה, הרי יש עושר השמור לבעליו לרעה, ומה יכול אדם לעשות שהעושר שלו יהיה מבורך, ולא זו בלבד אלא שיהיה טהור. אלא שכמו שהמקווה מטהר את האדם, כך כספו של האדם מיטהר בכוללים, שהם מטהרים את הכסף ואת העושר והופכים אותו לכסף מבורך.

רוצים אנחנו בזה לברך את כל הנדיבים, את כל אלו שעוזרים על ידינו במסירות נפש, שהקב"ה ישפיע עליהם ברכה עד בלי די, ויצליחו בכל מעשי ידיהם, ויזכו להמשיך להיות צינורות שפע למוסדות הקדושים ולהגדיל תורה ולהאדירה. וכן אנצל הזדמנות זו לברך את כל חכמי ורבני הישיבה, תלמידי הישיבה גדולים וקטנים, הם ונשיהם, בניהם וכל אשר להם, שהקב"ה יאריך ימיכם בטוב שנותיכם בנעימים, בריאות איתנה, הצלחה, ברכה, ולזכות לעלות במעלות התורה והיראה, לכוון לאמיתה של תורה, לחדש חידושים, ולראות כל בניכם זרע ברוך ה' עוסקים בתורה ובמצוות לאורך ימים ושנות חיים, אמן כן יהי רצון.